

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W PUŁAWACH
ZA ROK 2017**

---

marzec 2018

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJA Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2017 ROK.....	7
1.	DZIAŁ 852 OPIEKA SPOŁECZNA	7
1.1.	<i>Rozdział 85205 Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy .....</i>	<i>7</i>
1.2.	<i>Rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie .....</i>	<i>8</i>
1.3.	<i>Rozdział 85220 Poradnia Rodzinna i Ośrodek Interwencji Kryzysowej .....</i>	<i>8</i>
1.4.	<i>Rozdział 85295 Pozostała działalność .....</i>	<i>9</i>
2.	DZIAŁ 853 POZOSTAŁE ZADANIA Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ	9
2.1.	<i>Rozdział 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....</i>	<i>9</i>
3.	DZIAŁ 855 RODZINA	10
3.1.	<i>Rozdział 85508 Rodziny zastępcze .....</i>	<i>10</i>
3.2.	<i>Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych .....</i>	<i>11</i>
4.	DOCHODY POWIATU	12
III.	REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	14
1.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2016-2022 ...	15
2.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2016-2022.....	15
3.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2015-2017	16
IV.	PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	18
1.	DZIAŁALNOŚĆ PORADNI RODZINNEJ	19
1.1.	<i>Spotkania indywidualne .....</i>	<i>19</i>
1.2.	<i>Poradnictwo prawne .....</i>	<i>20</i>
V.	OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ, HOSTEL DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ - PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	20
1.	DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	20
VI.	SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ – DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	24
1.	RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	24
1.1.	<i>Działania realizowane na rzecz rozwoju pieczy zastępczej .....</i>	<i>26</i>
VII.	ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ	32

1.	ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH.....	32
1.1.	<i>Program „Rodzina 500+” – dodatek wychowawczy .....</i>	<i>33</i>
1.2.	<i>Kontrole w rodzinach zastępczych .....</i>	<i>34</i>
2.	POROZUMIENIA	34
3.	ODPŁATNOŚĆ GMIN ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ	35
4.	USAMODZIELNIANIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW	36
5.	MIESZKANIE CHRONIONE	38
6.	ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	39
7.	ALIMENTY	39
8.	KIEROWANIE I NADZÓR NAD PLACÓWKĄ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZĄ.....	40
9.	KIEROWANIE ORAZ NADZÓR NAD ŚRODOWISKOWYM DOMEM SAMOPOMOCY W GÓRZE PUŁAWSKIEJ.....	41
VIII.	SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU	42
IX.	ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZE ŚRODKÓW PFRON	43
1.	REHABILITACJA SPOŁECZNA.....	43
1.1.	<i>Wykorzystanie środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie puławskim w 2017 r. ....</i>	<i>44</i>
1.1.1.	Turnusy rehabilitacyjne.....	45
1.1.2.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych	46
1.1.3.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	47
1.1.4.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	49
1.1.5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	50
1.2.	<i>Warsztaty terapii zajęciowej.....</i>	<i>51</i>
1.3.	<i>Realizacja pilotażowego programu Aktywny Samorząd.....</i>	<i>53</i>
X.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	56
XI.	DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	57
XII.	WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	57
XIII.	ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	57

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym z dnia 5.06.1998 r. (Dz.U.2017.1868 tj), powiat realizuje określone zadania publiczne. Pomoc społeczną w powiecie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, świadczą wyspecjalizowane instytucje, tj. ośrodki pomocy społecznej podległe władzom gmin oraz od 01.01.1999 r. powiatowe centra pomocy rodzinie - jednostki podległe władzom powiatu. Ustawa przypisuje tym instytucjom określone kompetencje realizowane w postaci zadań własnych samorządu gminnego i powiatowego oraz zadań zleconych samorządom przez administrację rządową.

Ustawowe zadania samorządu powiatowego z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do podstawowych zadań powiatu należą następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka -po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
- 5) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- 6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;

- 7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- 9) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 10) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 11) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 12) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 13) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 14) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 15) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Zadania powiatu w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym

Zadania obejmujące zakres pomocy osobom niepełnosprawnym określone zostały w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowywanie i realizacja (zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych) powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - rehabilitacji społecznej,
  - rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
  - przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 2) współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów,
- 3) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób;
- 5) finansowanie z Funduszu PFRON wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;
- 6) dofinansowywanie:
  - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
  - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
  - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przekazywane osobom niepełnosprawnym,
  - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
  - rehabilitacji dzieci i młodzieży
  - usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika;
- 7) dofinansowywanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- 8) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich przeszkolenie oraz przekwalifikowanie,
- 9) przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej, albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- 10) zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- 11) szkolenie osób niepełnosprawnych,

12) dofinansowanie oprocentowania kredytu bankowego.

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Puławach. Natomiast zadania powiatu dotyczące rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach. Podmioty te są jednostkami organizacyjnymi powiatu, realizującymi jego ustawowe obowiązki odpowiednio w obszarach przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zadania powiatu obejmujące zakres pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie określone zostały między innymi w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

II. INFORMACJA Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2017 ROK

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez powiat poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach są zadaniami własnymi o charakterze obowiązkowym.

Ogółem na realizację tych zadań w planie finansowym na 2017 rok zaplanowano kwotę **5 980 290,00 zł**, w tym:

- **4 967 171,00 zł** – środki własne powiatu,
- **966 830,00 zł** – dotacja na wypłatę dodatku wychowawczego dla rodzin zastępczych wraz z kosztami obsługi,
- **31 572,00 zł** – dotacja celowa na zadanie dofinansowania do wynagrodzenia dla koordynatora pieczy zastępczej,
- **11 840,00 zł** – program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- **2 877,00 zł** - dotacja udzielona z budżetu wojewody na dodatek służbowy na podstawie art. 121 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej dla 1 pracownika socjalnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach w 2017 roku.

Plan finansowy jednostki na 2017 rok: 5 980 290,00 zł

Wykonanie planu: 5 866 636,09 zł

Realizacja: 98,10%

1. Dział 852 Opieka społeczna

1.1. Rozdział 85205 Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy

Plan 11 840,00 zł

Wykonanie 11 838,61 zł

Realizacja 99,99%

Środki z tego rozdziału przeznaczone na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program realizowany był w okresie od 04.09.2017 r. do 18.12.2017 r. metodą warsztatową pn. „Metoda z Duluth”. Program obejmował 3 spotkania indywidualne dla każdego uczestnika oraz 13 sesji grupowych po 4 godziny każda, tj. łącznie 60 godzin, z częstotliwością raz w tygodniu. W programie udział wzięło 14 osób, z czego cały program ukończyło 6 osób. Zajęcia odbywały się w sali szkoleniowej PCPR, zostały zapewnione materiały biurowe i szkoleniowe oraz serwis kawowy dla uczestników. Program prowadzony był przez specjalistów zatrudnionych z zewnątrz na podstawie umów cywilnoprawnych.

W ramach programu poniesiono następujące wydatki:

- wynagrodzenia specjalistów 10 800,00 zł
- wydatki na realizację projektu 240,00 zł
- wynagrodzenia osobowe 798,61 zł.

1.2. Rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan 992 741,00 zł

Wykonanie 988 157,84 zł

Realizacja 99,54%

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach realizuje zadania własne powiatu z zakresu pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na wykonanie tych zadań poniesiono nakłady rzeczowe i osobowe w ogólnej wysokości **988 157,84 zł**.

Wydatki te obejmowały:

- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi dla 16 pracowników zatrudnionych na 15,01 etatu oraz 2 umowy-zlecenia 805 354,48 zł
- wydatki na bieżące funkcjonowanie jednostki 172 109,36 zł
- wydatki remontowe 500,00 zł
- wydatki inwestycyjne 10 194,00 zł

1.3. Rozdział 85220 Poradnia Rodzinna i Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Plan 245 128,00 zł

Wykonanie 244 959,70 zł

Realizacja 99,93%

Poradnia Rodzinna swoim zakresem obejmuje świadczenie specjalistycznych usług prawnych, psychologicznych, rodzinnych osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmuje działania interdyscyplinarne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, a w szczególności:

- dokonuje diagnozy sytuacji kryzysowej osób zgłaszających się po pomoc,
- udziela wsparcia psychologicznego,

- wspiera w przewyżczeniu sytuacji kryzysowej związanej z wystąpieniem przemocy w rodzinie,
- udziela poradnictwa prawnego.

Środki z rozdziału 85220 na finansowanie działalności Poradni Rodzinnej i Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2017 roku wydatkowano w kwocie **244 959,70** zł w sposób następujący:

- wynagrodzenia osobowe 4 pracowników, wraz z pochodnymi, zatrudnionych na 3,85 etatu 180 136,45 zł,
- wydatki na bieżące funkcjonowanie jednostki 64 823,25 zł.

1.4.Rozdział 85295 Pozostała działalność

Plan	14 000,00 zł
Wykonanie	13 866,48 zł
Realizacja	99,05%

Środki z tego rozdziału w całości przeznaczone na opłaty za pobyt dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, umieszczonego w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym dla dzieci w Częstochowie.

2. Dział 853 Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej

2.1.Rozdział 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Plan	163 522,00 zł
Wykonanie	163 248,06 zł
Realizacja	99,83%

Środki z tego rozdziału przeznaczone zostały na współfinansowanie kosztów działalności WTZ – zgodnie z art. 10b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; koszty działalności WTZ współfinansowane są ze środków PFRON i ze środków samorządu terytorialnego lub innych źródeł. W 2017 roku wydatki z tego tytułu wyniosły 163 248,06 zł:

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Puławach	53 307,39
Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego w Puławach	53 268,44
Warsztat Terapii Zajęciowej w Nałęczowie przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym	53 117,50
Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną „Koło” w Rykach	1 777,40
Warsztat Terapii Zajęciowej działający przy ul Jastrzębiej 3 w Lublinie	1 777,33
RAZEM	163 248,06

3. Dział 855 Rodzina

3.1. Rozdział 85508 Rodziny zastępcze

Plan	4 171 459,00 zł
Wykonanie	4 121 215,31 zł
Realizacja	98,80%

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. Pokrycie kosztów pobytu dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.
2. Wypłatę świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz w rodzinnym domu dziecka, a także świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz wypłatę dodatku wychowawczego.
3. Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych prowadzących rodzinny dom dziecka, osoby zatrudnionej do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinnym domu dziecka i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wraz z pochodnymi.

W 2017 roku, na podstawie zawartych porozumień między powiatami, pokrywane były wydatki innych powiatów na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów w kwocie **219 863,35 zł** (wg zestawienia):

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota
1.	Powiat Rycki	1	8 699,48
2.	Powiat Opolski	1	7 920,00
3.	Powiat Jarociński	01 – 05 - 3 dzieci 06 – 12 – 2 dzieci	29 000,00
4.	Powiat Piaseczyński	1	7 920,00
5.	Miasto Lublin	4	40 484,17
6.	Powiat Gliwicki	1	12 000,00
7.	Powiat Krasnostawski	2	24 000,00
8.	Miasto Olsztyn	1	11 858,40
9.	Miasto Żory	01-08 –2 dzieci 09-12 – 1 dziecko	20 000,00
10.	Powiat Lubartowski	1	12 000,00
11.	Powiat Tarnowski	2	24 000,00
12.	Powiat Myślenicki	1	4 322,58
13.	Powiat Wołomiński	1	17 658,72
RAZEM			219 863,35

Świadczenia, o których mowa w pkt. 2. wyniosły **3 348 857,40 zł**, w tym dodatek wychowawczy wypłacony w kwocie **956 266,94 zł**.

Ponadto w ramach tego rozdziału ujęte są również wydatki z tytułu umów-zleceń dla rodzin zastępczych wraz z pochodnymi: dla dwunastu zawodowych rodzin zastępczych i jednego rodzinnego domu dziecka, w którym zatrudniona jest dodatkowo osoba do pomocy oraz wynagrodzenie 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości **541 390,90 zł** oraz **1 541,00 zł** z tytułu odpisu na ZFŚS oraz wydatki na obsługę dodatku wychowawczego w kwocie **9 562,66 zł**.

3.2. Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych

Plan 381 600,00 zł

Wykonanie 323 350,09 zł

Realizacja 84,74%

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. Świadczenia na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-

wychowawcze (w tym młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii) w kwocie **50 057,46 zł**.

2. Pokrycie kosztów pobytu dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w kwocie **273 292,63 zł** (wg zestawienia):

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota
1.	Powiat Zamojski	1	57 336,00
2.	Powiat Lubelski	1	50 469,00
3.	Miasto Lublin	3	68 361,78
4.	Powiat Łęczyński	1	71 875,50
5.	Powiat Myślenicki	1	25 250,35
RAZEM			273 292,63

4. Dochody powiatu

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie osiągnęło następujące dochody:

- **527 757,32 zł** – zwrot wydatków z tytułu pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu innych powiatów, umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu puławskiego oraz zwrot wydatków dokonanych przez gminy z tytułu pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu puławskiego i na terenie innych powiatów, a w szczególności:

Lp.	Nazwa powiatu	Kwota
1.	Miasto Chełm	49 646,00
2.	Powiat Garwoliński	49 646,00
3.	Miasto Puławy	182 229,56
4.	Gmina Markuszów	74 469,00
5.	Gmina Wąwolnica	30 664,22
6.	Gmina Kazimierz Dolny	22 395,84
7.	Miasto Nałęczów	118 706,70
RAZEM		527 757,32

- **722 855,30 zł** – zwrot wydatków z tytułu pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu puławskiego oraz zwrot wydatków dokonanych przez gminy z tytułu pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu puławskiego i na terenie innych powiatów:

Lp.	Nazwa powiatu	Kwota
1.	Powiat Opolski	55 778,40
2.	Powiat Zamojski	12 000,00
3.	Powiat Włoszczowski	10 320,00
4.	Powiat Świdnicki	7 920,00
5.	Powiat Kozienski	39 840,00
6.	Powiat Lubelski	66 469,60
7.	Miasto Lublin	27 840,00
8.	Powiat Rycki	5 866,67
9.	Powiat Lubartowski	24 000,00
10.	Miasto Ruda Śląska	20 590,25
11.	Miasto Stołeczne Warszawa	10 320,00
12.	Powiat Tatrzański	50 189,65
13.	Powiat Tomaszów Lubelski	7 515,48
14.	Powiat Łowicki	6 000,00
15.	Gmina Nałęczów	36 525,81
16.	Gmina Baranów	12 260,08
17.	Miasto Puławy	209 718,33
18.	Gmina Puławy	18 412,45
19.	Gmina Wąwolnica	11 259,19
20.	Gmina Żyrzyn	38 228,98
21.	Gmina Janowiec	25 123,16
22.	Gmina Kazimierz Dolny	14 762,03
23.	Gmina Końskowola	11 915,22
RAZEM		722 855,30

- **24,69 zł** odsetki z tytułu nieterminowego dokonania wpłat,
- **842,40 zł** wpłata nienależnie pobranego świadczenia w latach ubiegłych,
- **1074,58 zł** odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- **1386,65 zł** zwrot 10% poniesionych wydatków z tytułu pobytu dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, umieszczonego w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Częstochowie,
- **5332,20 zł** zwrot wydatków z Powiatu Lubelskiego za 3 osoby niepełnosprawne, które były uczestnikami WTZ w Nałęczowie,
- **6,00 zł** wpływy z lat ubiegłych od WTZ działających na terenie naszego powiatu,

- **62 669 zł** z obsługi zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
Dochody Skarbu Państwa
- **8249,20 zł** dochody Skarbu Państwa od osób przebywających w Środowiskowym Domu Samopomocy w Górze Puławskiej.

III. REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Uchwałą nr XVIII/128/2016 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 marca 2016 roku została przyjęta Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022 opracowana przez Zespół powołany uchwałą nr 142/2015 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 7 lipca 2015 r.

Zawarte w Strategii programy adresowane są do najsłabszych grup społecznych (w oparciu o diagnozę sytuacji w powiecie), a różnorodność instytucji i środowisk wymienionych wśród realizatorów poszczególnych zadań ma sprzyjać efektywności przedsięwzięć. Uchwalenie Strategii w tym kształcie umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m. in. ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020.

Wizja PSRPS to: „Pomoc społeczna spójnym i efektywnym elementem polityki społecznej Powiatu Puławskiego”, natomiast misja: „Kształtowanie i promowanie potencjału społeczności lokalnej w celu kreowania i sprawnego realizowania inicjatyw służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych”.

Cel główny Strategii, „Podniesienie jakości i efektywności usług społecznych w powiecie puławskim do 2022 roku”, był realizowany w roku 2017 poprzez realizację celów strategicznych, tj.:

1. Zapewnienie mieszkańcom powiatu puławskiego pełnego i stabilnego systemu pomocy społecznej w wymiarze infrastrukturalnym, instytucjonalnym i kadrowym.
2. Objęcie osób i rodzin wymagających wsparcia komplementarną, profesjonalną i efektywną pomocą.
3. Zwiększenie dostępności do aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym osób z niepełnosprawnością.
4. Wzmocnienie współpracy i koordynacja działań pomocowych samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

Zgodnie z zapisami zawartymi w dokumencie, coroczny raport z monitoringu działań strategicznych będzie przedłożony Zarządowi Powiatu Puławskiego odrębnie.

1. Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2022

W zakresie realizacji zadań zawartych w Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2022 działa Punkt Informacyjny dla Osób Niepełnosprawnych. Punkt działa w siedzibie i w oparciu o zasoby kadrowe Centrum. Celem działalności Punktu jest dostarczenie osobom niepełnosprawnym oraz podmiotom prowadzącym działalność na ich rzecz aktualnie obowiązujących i rzetelnych informacji niezbędnych do uzyskania adekwatnej do ich potrzeb pomocy i wsparcia. Pracownicy Punktu udzielają informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie oraz porad prawnych.

W ramach tego programu realizowane są również następujące zadania powiatu wynikające z art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Wymienione zadania zostały szczegółowo omówione w rozdziale IX.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach na mocy porozumienia Powiatu Puławskiego z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje pilotażowy program Aktywny Samorząd finansowany ze środków PFRON. Realizacja tego programu została szczegółowo omówiona w rozdziale IX.1.3.

2. Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022

Zadania Programu w 2017 roku realizowane były poprzez:

- działania podejmowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej (poradnictwo specjalistyczne psychologiczne i prawne, schronienie w hostelu dla ofiar przemocy), spotkania indywidualne ze sprawcami przemocy;

- założenie 4 Niebieskich Kart zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2015 poz. 1390) i rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieska Karta;
- umożliwienie osobom stosującym przemoc w rodzinie udziału w grupowym Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc. W zajęciach uczestniczyło 14 osób, Program ukończyło 6 osób;
- zorganizowanie konferencji nt. „Rozwiązać konflikt, zatrzymać przemoc” dla specjalistów zajmujących się problemem przemocy – udział wzięły 102 osoby.

3. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017 w roku 2017 realizowany był poprzez:

- 1) zapewnienie dzieciom opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej – w 2017 r. w rodzinach zastępczych umieszczono łącznie 27 dzieci;
- 2) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej kandydatów na rodziny zastępcze, w tym analizy dotyczącej sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej kandydatów. W 2017 r. dokonano analizy i oceny sytuacji łącznie 26 osób (18 rodzin), w tym: 22 osób, tj. 16 rodzin - kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze, 7 osób, tj. 4 rodziny kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i 2 osoby, tj. 1 rodzina na zawodową rodzinę zastępczą;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia. W 2017 r. dokonano kwalifikacji na niezawodowe rodziny zastępcze 3 osób, tj. 2 rodzin, z których 1 rodzina (po szkoleniu uzupełniającym) uzyskała kwalifikację na zawodową rodzinę zastępczą. W 2017 r. na szkolenie dla niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych prowadzone przez Ośrodek Adopcyjny w Lublinie skierowano 6 osób, tj. 3 rodziny; szkolenie ukończyły 3 osoby, tj. 2 rodziny skierowane w 2016 r.;
- 4) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w tym w osobie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2017 r. łącznie wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 46 rodzin zastępczych;
- 5) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka. W 2017 r. na posiedzeniach z udziałem zaproszonych przedstawicieli współpracujących instytucji dokonano oceny 155 dzieci, czyli w ciągu roku dokonano ok. 360 ocen;

- 6) dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej mu funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2017 r. dokonano 33 ocen rodzin zastępczych;
- 7) szkolenia rodzin zastępczych – w 2017 r. odbyły się dwa szkolenia, tj.:
  - „Potrzeby rozwojowe dzieci w wieku od 11 do 18 lat” – w szkoleniu tym wzięło udział 57 osób,
  - „Rola rodzica zastępczego w procesie usamodzielniania wychowanka” – w szkoleniu tym wzięły udział 73 osoby;
- 8) promocję idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka. W 2017 r. szerzenie idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka prowadzony był poprzez: ogłoszenia na stronach internetowych, umieszczanie w miejscach ogólnie dostępnych ulotek tematycznych (m.in. w ramach stoisk na targach pracy i corocznych dożynkach powiatowych), przygotowywanie i drukowanie kalendarzy ściennych, propagowanie idei pieczy zastępczej za pośrednictwem parafii katolickich w powiecie, organizowanie imprez integracyjnych i okolicznościowych, prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami zainteresowanymi, a także poprzez współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, placówkami oświatowymi, Młodzieżowym Domem Kultury w Puławach, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Puławach, Puławskim Ośrodkiem Kultury „Dom Chemika” oraz organizacjami pozarządowymi, m. in. takimi jak Stowarzyszenie „Rodzina” w Puławach.

Ponadto rodzinna piecza zastępcza promowana była poprzez organizację kuligu dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych wraz z przebywającymi w nich dziećmi oraz uroczyste obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i plenerową integracyjną imprezę „Piknik Rodzinny” oraz realizację projektu „Energetyczny Tornister”, w ramach którego 36 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej otrzymało tornister z kompletnym wyposażeniem niezbędnym do nauki szkolnej;

- 9) finansowanie świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka zgodnie z ustawą. W 2017 r. rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka udzielono 2925 świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci na łączną kwotę 2 231 728,00 zł, w tym udzielono 3 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w łącznej kwocie 900 zł. Wyplacono również 32 świadczenia – dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w łącznej kwocie 6123,79 zł, a prowadzącym rodzinny dom dziecka przyznano świadczenie na utrzymanie domu jednorodzinnego, w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka w łącznej kwocie

9494,85 zł oraz na remont – 10 000,00 zł, a rodzinom zawodowym 37 812,45 zł. Dodatkowo w 2017 r. wypłacono rodzinnym formom pieczy zastępczej dodatek wychowawczy w łącznej kwocie 956 266, 94 zł;

- 10) zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych. W roku 2017 PCPR w Puławach realizowało proces usamodzielnienia z 52 wychowankami z rodzin zastępczych i wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzącymi z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającymi się na terenie naszego powiatu, a pochodzącymi z terenu innych powiatów. Ogółem osobom usamodzielnionym wypłacono 340 świadczeń na łączną kwotę 210 919,55 zł. Ponadto na terenie powiatu puławskiego w 2017 r. funkcjonowały dwa mieszkania chronione, z których skorzystało łącznie 4 wychowanków, w tym 3 z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 11) ustalenie odpłatności od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W 2017 r. wydano 89 decyzji administracyjnych w toku postępowań administracyjnych dotyczących ustalenia lub odstąpienia od ustalenia odpłatności rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej;
- 12) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w 2017 r. spełniała standardy, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa. Zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach sprawuje funkcję związaną z oceną prawidłowości realizacji przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą im. Marii Konopnickiej w Puławach pieczy zastępczej.

Szczegółowa realizacja programu, w tym opisanych powyżej działań, została zawarta w rozdziale dotyczącym realizacji zadań Zespołu ds. pieczy zastępczej oraz Zespołu ds. świadczeń niniejszego sprawozdania.

IV. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne jest realizowane przez Poradnię Rodzinną usytuowaną w strukturze organizacyjnej PCPR w Puławach. Poradnia Rodzinna swoim zakresem działania obejmuje szeroko rozumiane poradnictwo specjalistyczne, w szczególności psychologiczne (indywidualne, grupowe, małżeńskie oraz rodzinne) i prawne.

W 2017 r. klienci mogli korzystać z pomocy trzech psychologów (2 i $\frac{1}{4}$ etatu), pedagoga i prawnika.

Klientom zgłaszającym się do Poradni Rodzinnej proponowana jest fachowa anonimowa i bezpłatna pomoc. W 2017 r., tak jak w latach ubiegłych, miała ona formę konsultacji i porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych. Klienci uczestniczyli również w terapii indywidualnej, małżeńskiej oraz rodzinnej.

Klientami Poradni Rodzinnej mogą być mieszkańcy powiatu puławskiego bez względu na wiek i sytuację materialną. Osoby te zgłaszały się po pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i wychowawczych. Najczęściej kontaktowały się one z własnej inicjatywy, ale były także kierowane przez kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny.

1. Działalność Poradni Rodzinnej

Klienci Poradni Rodzinnej mieli możliwość skorzystania z szerokiej oferty usług, którą obrazują tabele:

Oferta Poradni Rodzinnej w 2017 r.

Forma realizacji zadania	Liczba osób realizujących zadanie. Wykształcenie	Liczba osób objętych zadaniem
Spotkania indywidualne	4 osoby (3 psychologów, pedagog)	351
Poradnictwo prawne	1 prawnik	72

1.1. Spotkania indywidualne

W 2017 r. znaczną liczbę klientów Poradni Rodzinnej stanowili rodzice zwracający się po pomoc z powodu problemów wychowawczych z dziećmi, były to m.in. zaburzenia zachowania – agresja, konflikty rówieśnicze, wagarowanie, fobie szkolne, zaburzenia nastroju i emocji, próby i myśli samobójcze.

Oferta Poradni Rodzinnej skierowana jest do całej rodziny i obejmuje proces diagnozowania problemu, konsultacji, wsparcia, edukacji oraz terapii.

Kolejną liczną grupą klientów były osoby w sytuacjach kryzysowych mające różnego typu problemy emocjonalne. Wiele osób zgłaszało się z powodu trudnych osobistych przeżyć (zdrada, śmierć bliskiej osoby, rozwód, separacja itp.).

W ocenie pracowników wiele par zgłasza się po pomoc terapeutyczną w formie konsultacji, terapii par lub terapii rodzinnej. Małżeństwa zgłaszające się po pomoc zazwyczaj były w ostrych kryzysach, a największym problemem była zaburzona komunikacja interpersonalna.

Oferta Poradni Rodzinnej skierowana jest również do osób niepełnosprawnych.

Łącznie w 2017 r. z pomocy specjalistycznej w ramach pracy Poradni Rodzinnej skorzystało 351 osób. W 2017 r. nie udało się przeprowadzić warsztatów dla dzieci i młodzieży. Poradnia

Rodzina występowała o środki zewnętrzne na realizację tego zadania, lecz w tym roku nie udało się ich pozyskać.

Psychologowie Poradni Rodzinnej w 2017 r. wykonali również 25 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu powiatu puławskiego.

Na wniosek Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Organizatora Pieczy Zastępczej oraz na wniosek osób planujących zostać rodziną zastępczą sporządzono 25 opinii psychologicznych. Przeprowadzono również 48 badań psychologicznych funkcjonujących rodzin zastępczych w celu zweryfikowania posiadanych przez nie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

1.2. Poradnictwo prawne

Porady prawne były świadczone rodzinom i osobom z terenu powiatu puławskiego, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Klientom udzielono poradnictwa głównie w sprawach:

- alimentacyjnych (w tym egzekucji),
- rozwodowych (ew. separacji),
- dotyczących władzy rodzicielskiej,
- uprawnień i obowiązków rodziny zastępczej i opieki prawnej,
- ustalenia kontaktów z dzieckiem (zarówno rodziców jak i dziadków).

W 2017 r. z pomocy prawnej skorzystały 72 osoby.

V.OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ, HOSTEL DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ - PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Pracownicy OIK realizują ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. oraz rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty. Ponadto w 2017 r. wszczęli 4 procedury Niebieskich Kart wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz na zaproszenie Zespołów Interdyscyplinarnych uczestniczyli w grupach roboczych w gminach na terenie powiatu puławskiego.

Z myślą o potencjalnych klientach dla ułatwienia kontaktu z OIK działa infolinia dostępna w godzinach pracy OIK pod bezpłatnym numerem telefonu 800 110 001.

Informacja o możliwości skorzystania z pomocy OIK została rozpropagowana poprzez lokalne media, ulotki, plakaty, pisma do instytucji zajmujących się osobami potrzebującymi pomocy.

W 2017 r. szeroko rozumianą pomocą Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęto 136 osób.

Zestawienie liczby klientów OIK, osób, którym udzielono schronienia w hostelu oraz liczba Niebieskich Kart założonych przez OIK w 2017 r.

Komórka/forma pomocy	Liczba klientów/kart
OIK	136
HOSTEL	4
NIEBIESKIE KARTY	4

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmuje kompleksowe działania interdyscyplinarne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w szczególności spowodowanego przemocą domową. Celem pomocy psychologicznej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemami osobom uwikłanym w przemoc, a dzięki temu zapobieżenie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Na początku kontaktu z osobą doświadczającą przemocy najważniejsze jest zapewnienie jej poczucia bezpieczeństwa poprzez np. udzielenie schronienia w hostelu dla ofiar przemocy, wsparcie oraz nawiązanie pozytywnej relacji terapeutycznej. W trakcie pracy terapeutycznej z ofiarą przemocy głównym celem jest wzmocnienie jej poczucia wartości, podniesienie motywacji do zmian w życiu i wiary w swoje możliwości, pracowanie nad mechanizmami przemocy. Najczęściej skutkuje to podjęciem przez nią działań mających na celu trwałe i skuteczne poradzenie sobie z przemocą, np. złożenie wniosku o alimenty, pozwu rozwodowego, wyprowadzenie się od sprawcy przemocy, zawiadomienie prokuratury o popełnionym przestępstwie.

Praca psychologiczna z osobami doświadczającymi przemocy jest bardzo trudna. Trudności te wynikają ze specyfiki funkcjonowania ofiar przemocy (wyuczona bezradność, brak wiary w zmianę, niskie poczucie własnej wartości, silne poczucie winy, lęk przed zmianami), co powoduje, że osoby te szybko wycofują się z kontaktu, mają wysoki poziom lęku przed sprawcą, czują się od niego uzależnione i zupełnie bezradne. Uregulowania prawne nie chronią w wystarczający sposób ofiary przemocy przed sprawcą. Sprawy sądowe trwają bardzo długo, często są umarzane z braku wystarczających dowodów, świadków, a jeżeli zostają zakończone wyrokiem, to kary są niskie.

Pomoc psychologiczna osobom doświadczającym przemocy była udzielana w formie spotkań indywidualnych; nie udało się zebrać grupy osób celu przeprowadzenia grupy wsparcia i grupy samopomocowej.

W celu pełnego wsparcia ofiar przemocy oraz zapewnienia im schronienia, od 2007 r. funkcjonuje hostel dla ofiar przemocy. Od stycznia 2014 r. ośrodek dysponuje 3 pokojami z kuchnią i łazienką. Są to niezależne pomieszczenia przeznaczone dla 8 osób. W 2017 r. ze schronienia w hostelu skorzystały 4 osoby (2 dzieci, 2 osoby dorosłe).

Osoby umieszczone w hostelu są objęte pomocą psychologiczną i prawną przez pracowników OIK w trakcie pobytu oraz przez okres 6 miesięcy po opuszczeniu hostelu. Lokal użytkowany jest na podstawie porozumienia z RCKU. Bieżące koszty utrzymania hostelu ponosi PCPR.

Oprócz pomocy ofiarom przemocy pracownicy OIK pracują indywidualnie z osobami stosującym przemoc w rodzinie. W 2017 r. do OIK zgłosiły się lub zostały skierowane przez kuratorów 33 osoby (32 mężczyzn i 1 kobieta), które zostały zdiagnozowane jako sprawcy przemocy. Z indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych skorzystały 24 osoby, natomiast pozostałe osoby nie podjęły dłuższej współpracy.

Ponadto w okresie wrzesień – grudzień 2017 r. udało się zebrać grupę osób stosujących przemoc, dla których przeprowadzono grupowy Program Korekcyjno-Edukacyjny „Duluth”. Obejmował on trzy sesje indywidualne i trzynastą sesję grupowych po cztery godziny dydaktyczne każda. Program skierowany był w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych;
- osób, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie.

Celem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest spowodowanie zmian ich zachowań i postaw, które zmniejszą ryzyko dalszego stosowania przez niech przemocy oraz zwiększą ich zdolność do samokontroli zachowań agresywnych i konstruktywnego rozwiązywania problemów.

W Programie uczestniczyło 14 osób stosujących przemoc, natomiast ukończyło go 6 osób.

Poradnia Rodzinna oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmują działania o charakterze interdyscyplinarnym. Pracownicy OIK i PR biorą również udział w grupach roboczych zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu puławskiego.

Realizację zadań PR i OIK w 2017 r. zabezpieczało 3 psychologów (2 i $\frac{1}{4}$ etatu), pedagog oraz prawnik. Wszyscy pracownicy podnoszą regularnie swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w zajęciach szkoleniowo-warsztatowych dotyczących pomocy psychologicznej i prawnej oraz poprzez samodoskonalenie się.

Pracownicy OIK i PR w celu rozszerzenia oferty pozyskują środki zewnętrzne na realizację swoich zadań.

W 2017 r. pracownicy OIK wystąpili z wnioskiem o dotację celową do MRPiPS w celu realizacji zadań, na które nie ma zabezpieczonych środków w budżecie jednostki. W wyniku

konkursu PCPR w Puławach nie otrzymało dotacji celowej na realizację projektu „Rozwiązać konflikt, zatrzymać przemoc”, mimo tego 19 października 2017 r. w Sali Pompejańskiej Starostwa Powiatowego w Puławach zorganizowano konferencję pt. „Rozwiązać konflikt, zatrzymać przemoc”. Wzięły w niej udział 102 osoby – przedstawiciele Sądu, Prokuratury, Policji, ośrodków pomocy społecznej i zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu puławskiego, pracownicy jednostek organizacyjnych powiatowych i gminnych oraz przedstawiciele stowarzyszeń i fundacji działających na terenie powiatu. Ze względu na prowadzącą i poruszaną tematykę zainteresowanie konferencją szkoleniową było bardzo duże.

W czasie konferencji uczestnicy wysłuchali wykładu nt. „Jeszcze konflikt, czy już przemoc”, który wygłosił Luis Alarcon Arias – psycholog, współzałożyciel i prezes Stowarzyszenia „Niebieska Linia”, certyfikowany specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, członek Rady Ekspertów PARPA.

Kolejny wykład, „Jak rozróżnić konflikt od przemocy – aspekty prawne. Przemoc w świetle obowiązujących przepisów prawa” zaprezentowała Aneta Mikołajczyk, prawniczka pracująca w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, która także współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy „Niebieska Linia” oraz Stowarzyszeniem Lambda, gdzie udziela porad prawnych.

Następnie odbył się panel dyskusyjny „Konflikt a przemoc – jak w praktyce rozróżnić konflikt od przemocy”, w którym udział wzięli przedstawiciele instytucji z terenu powiatu puławskiego zajmujący się problemem przemocy.

Tematyka konferencji dotyczyła rozróżniania konfliktu od przemocy, co często jest dużym dylematem dla specjalistów w prawidłowym diagnozowaniu zjawiska przemocy oraz ochrony dzieci w sytuacji konfliktu, w tym również okolorozwodowego. Sytuacja konfliktowa jest zawsze dużym czynnikiem ryzyka krzywdzenia dziecka oraz zagrożenia jego dobra. Podjęcie tego tematu i zorganizowanie konferencji szkoleniowej pomogło uzyskać szerszą wiedzę oraz umiejętności rozróżniania konfliktu od przemocy, co ułatwi pracę uczestnikom konferencji, w tym członkom zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych z terenu powiatu puławskiego.

VI. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ – DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Rodzinna piecza zastępcza

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.) nakłada na powiat między innymi zadania dotyczące organizowania pieczy zastępczej w celu zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskich w rodzinie naturalnej.

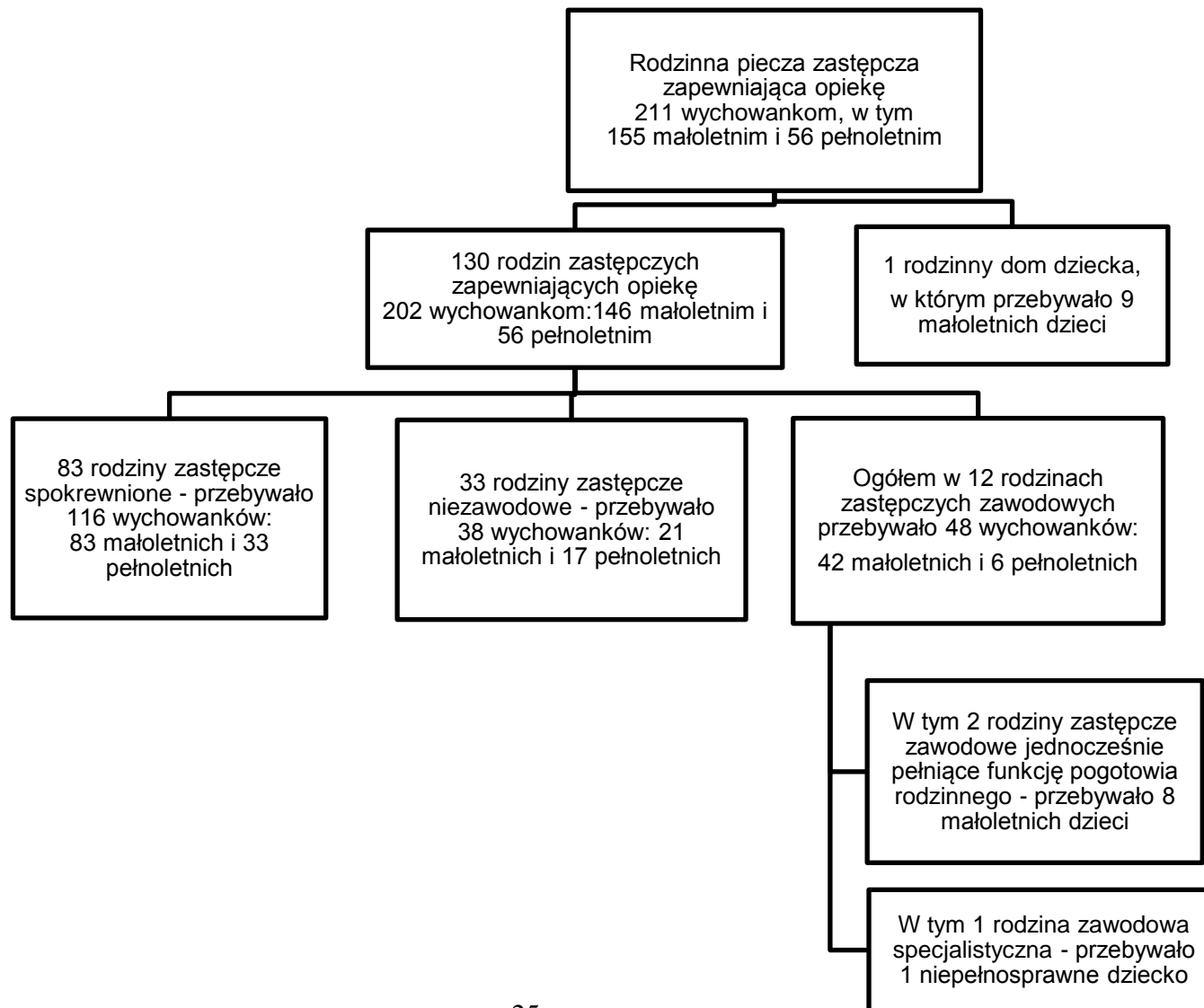
Zarządzeniem Nr 104/2011 Starosty Puławskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach zostało wyznaczone organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie puławskim. W związku z powyższym Uchwałą Nr 279/2012 Zarządu Powiatu w Puławach z dnia 14 września 2012 r. utworzono w strukturach PCPR w Puławach Zespół ds. pieczy zastępczej.

Efektywność podejmowanych działań w zakresie pieczy zastępczej zapewniała realizacja 3-letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015 - 2017 r. Program ten został opracowany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr V/38/2015 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 25 lutego 2015 r.

Celem programu było wzmocnienie rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy. Program umożliwiał zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach opieki zastępczej, ustalał coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych oraz określał odpowiednie warunki do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto umożliwiał zabezpieczenie środków finansowych na realizację przewidzianych zadań i celów.

W zakresie przyjętych na kolejne lata limitów założono na rok 2017 utworzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej i 1 rodzinnego domu dziecka; zawarto 1 umowę o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej, w której przebywa 5 małoletnich.

STRUKTURA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PUŁAWSKIM W 2017 r.

Na terenie powiatu puławskiego w 2017 r. opieką i wychowaniem w rodzinnej pieczy zastępczej zostało objętych łącznie 211 wychowanków, w tym:

- w 83 spokrewnionych rodzinach zastępczych 116 wychowanków, w tym 83 małoletnich i 33 pełnoletnich;
- w 33 niezawodowych rodzinach zastępczych 38 wychowanków, tj. 21 małoletnich i 17 pełnoletnich;
- w 12 zawodowych rodzinach zastępczych, w tym w 1 rodzinie specjalistycznej oraz w 2 zawodowych rodzinach zastępczych pełniących jednocześnie funkcję pogotowia rodzinnego: 48 wychowanków, tj. 42 małoletnich i 6 pełnoletnich;
- w 1 rodzinnym domu dziecka 9 dzieci.

1.1. Działania realizowane na rzecz rozwoju pieczy zastępczej

1) Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

W 2017 r. do rodzin zastępczych trafiło 27 dzieci, w tym:

- 16 dzieci do rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 2 dzieci do rodzin zastępczych niezawodowych,
- 9 dzieci do rodzin zastępczych zawodowych, w tym 2 dzieci do rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

2) Promocja idei pieczy zastępczej typu rodzinnego oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka.

Szerzenie idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka prowadzone były poprzez:

- rozpowszechnianie informacji za pośrednictwem stowarzyszeń działających na rzecz rodziny;
- rozkładanie ulotek tematycznych w miejscach ogólnie dostępnych, m.in. w ramach stoisk na targach pracy i corocznych dożynkach powiatowych;
- przygotowanie i drukowanie kalendarzy ściennych;
- organizowanie imprez integracyjnych i okolicznościowych;
- ogłoszenia za pośrednictwem parafii katolickich działających na terenie powiatu;
- prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami zainteresowanymi;
- informacje na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie tut. centrum;
- opracowanie i przekazanie materiałów do kwartalnika Powiatu Puławskiego „Tu jest moje miejsce” nt. działań promocyjnych i integracyjnych Centrum w zakresie pieczy zastępczej.

Kontynuowano współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, placówkami oświatowymi, Młodzieżowym Domem Kultury w Puławach, Puławskim Ośrodkiem Kultury „Dom Chemika” w Puławach, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Puławach oraz organizacjami

pozarządowymi, m.in. Stowarzyszeniem „Rodzina” w Puławach, które zaproszono do wspólnego organizowania imprez na rzecz rodzicielstwa zastępczego.

W celu promocji idei rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowano:

- w dniu 24 stycznia 2017 r. kulig dla dzieci z zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych;
  - w dniu 2 czerwca 2017 r. „Piknik Rodzinny” – imprezę integracyjną dla rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz dzieci ze świetlic środowiskowych działających na terenie miasta Puławy i ich rodzin. Impreza miała charakter plenerowy i odbyła się na terenie puławskiej „Mariny” przy partnerskiej współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych, takich jak Starostwo Powiatowe w Puławach, Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach, Stowarzyszenie „Rodzina” w Puławach, Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika” oraz z udziałem animatorów i wolontariuszy. W uroczystości udział wzięli dyrektorzy i przedstawiciele instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego, rodzice zastępczy, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, dzieci i wychowawcy z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marii Konopnickiej w Puławach oraz dzieci z placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Stowarzyszenie „Rodzina”. Gratulacje oraz wyrazy uznania rodzinom zastępczym złożyli Leszek Gorgol, Członek Zarządu Powiatu Puławskiego oraz Bożena Krygier, Przewodnicząca Rady Miasta Puławy. Dzięki sponsorom dla uczestników i zaproszonych gości przygotowany był poczęstunek. Każde dziecko otrzymało nagrody i upominki oraz słodczyce za udział w licznych konkursach i zabawach. Wydarzenie to wpisało się w ogólnopolskie obchody pn. „Rok 2017 Rokiem Wisły” oraz lokalny program koordynowany przez Urząd Miasta Puławy pn. „Puławy dla rodziny”.
- 3) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka, w tym przeprowadzenie badań pedagogicznych, psychologicznych i analizy dotyczącej sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej kandydatów oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kwalifikowanie ich na ww. szkolenie, wydawanie zaświadczeń.

W 2017 r. dokonano analizy i oceny sytuacji łącznie 26 osób (18 rodzin), w tym: 22 osób, tj. 16 rodzin – kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze, 7 osób, tj. 4 rodzin – kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze. Na szkolenie dla niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych prowadzone przez Ośrodek Adopcyjny w Lublinie skierowano 6 osób, tj. 3 rodziny. W 2017 r. szkolenie ukończyły 3 osoby, tj. 2 rodziny (skierowane w 2016 r.) W 2017 r. 2 rodziny

otrzymały zaświadczenia kwalifikacyjne na pełnienie 1 niezawodowej rodziny zastępczej i 1 zawodowej rodziny zastępczej.

4) Przygotowanie rodzin zastępczych na przyjęcie dziecka zgodnie z art. 47 ustawy, między innymi poprzez:

- udzielenie szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji prawnej (w tym umożliwiającej przysposobienie dziecka), rodzinnej, zdrowotnej, szkolnej, co wymaga zgromadzenia stosownej dokumentacji oraz nawiązania współpracy z sądami, placówkami służby zdrowia, ośrodkami pomocy społecznej i asystentami rodzin biologicznych;
- dokonanie diagnozy psychofizycznej dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami.

5) Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą:

- rodzinom zastępczym wychowującym dzieci o nieprawidłowym rozwoju zapewniany jest dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- indywidualnie dla każdego dziecka trafiającego do rodzinnej pieczy zastępczej przygotowywany jest plan pomocy dziecku; opracowano 27 planów pomocy dziecku;
- organizator rodzinnej pieczy zastępczej pomaga rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu (grupy wsparcia, imprezy integracyjne);
- zapewniona jest bezpłatna pomoc prawna, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego;
- prowadzone jest psychologiczne i pedagogiczne poradnictwo i terapia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;
- rodzinom zastępczym niezawodowym i zawodowym zapewnione jest poradnictwo, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- raz w miesiącu prowadzone są 2 grupy wsparcia, tj. dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz dla rodzin objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- 35 dzieci z rodzin zastępczych otrzymało tornister z kompletnym wyposażeniem niezbędnym do nauki szkolnej w ramach organizowanego przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin – przy współpracy PCPR w Puławach – projektu „Energetyczny Tornister”.

W razie potrzeby rodziny zastępcze oraz dzieci mają możliwość skorzystania z pomocy Poradni Rodzinnej działającej w strukturze Centrum w celu objęcia specjalistyczną pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. wsparciem dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było łącznie 46 rodzin zastępczych, w których przebywało

66 wychowanków, przy czym liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora jednocześnie w miesiącu kalendarzowym nie przekraczała 15.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej udziela wsparcia rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Polega to m. in. na przygotowaniu we współpracy z rodziną zastępczą planu pomocy dziecku, pomocy rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu, umożliwieniu opiekunom i dzieciom dostępu do specjalistycznej pomocy, tj. psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Z rodzin objętych pomocą koordynatora w 2017 r. rozwiązane zostały 3 rodziny zastępcze, 2 dzieci powróciło do rodzin biologicznych, 1 wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej po ukończeniu 18. r. ż. zdecydował o pozostaniu w rodzinie zastępczej, 8 dzieci zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego, wobec 13 dzieci zostały złożone do sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń celem uregulowania ich sytuacji prawnej po 18 miesiącach pobytu w pieczy zastępczej.

6) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka.

W przypadku dzieci poniżej 3. r. ż. ocena ta dokonywana jest nie rzadziej niż co 3 miesiące, natomiast odnośnie do starszych dzieci nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Ocena dokonywana jest m.in. w celu analizy całokształtu sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedury adopcyjnej dzieci z uregulowaną sytuacją prawną oraz wydania opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, o czym informowany jest właściwy sąd rodzinny. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny na posiedzeniu z udziałem m.in. rodziny zastępczej lub odpowiednio prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców dziecka (z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej). Ponadto do udziału w posiedzeniu zapraszani są przedstawiciele Sądu Rejonowego w Puławach, ośrodków pomocy społecznej i instytucji oświatowych.

W 2017 r. dokonano oceny 155 dzieci czyli w ciągu roku sporządzono ok. 360 ocen. Przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczył także w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im M. Konopnickiej w Puławach.

7) dokonywanie oceny rodzin zastępczych lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Ocena rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka jest dokonywana pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy po raz pierwszy przed upływem roku od umieszczenia w rodzinie pierwszego dziecka, kolejna (w przypadku pozytywnej oceny) po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie

rzadziej niż co 3 lata. W 2017 r. dokonano 33 ocen rodzin zastępczych, w tym 4 rodzin zastępczych zawodowych i 1 rodzinnego domu dziecka.

- 8) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających oraz monitorowanie procedur adopcyjnych.

W 2017 r. do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie zgłoszono 10 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Zgodnie z ustawą, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy sporządzanie opinii o zasadności przysposobienia dziecka, sporządzanie opinii o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, sporządzanie opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej, sporządzanie opinii o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa z powodu niezalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa. Ponadto pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach wobec dzieci, u których została wszczęta procedura adopcyjna zgromadzili i przekazali do ośrodka adopcyjnego m.in. informacje oraz dokumentację: o sytuacji prawnej zgłoszonego dziecka, jego sytuacji rodzinnej, odpis aktu urodzenia dziecka, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień, diagnozę psychofizyczną dziecka, plan pracy z rodziną dziecka. W 2017 r. przysposobione zostało 1 dziecko z rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, pozostałe sprawy są w toku.

W celu monitorowania procedur adopcyjnych dzieci przebywających w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną, na posiedzenia do spraw oceny sytuacji dziecka zapraszani są przedstawiciele ośrodka adopcyjnego.

- 9) Współpraca z pełnoletnimi wychowankami rodzin zastępczych.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka byli objęci przez PCPR pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Łącznie w 2017 r. w rodzinach zastępczych przebywało 56 dorosłych wychowanków. Z tego w okresie sprawozdawczym 12 wychowanków opuściło rodzinę zastępczą. Warunkiem otrzymania ww. pomocy jest wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia u wychowanków, którzy ukończyli 17. r. ż. oraz zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, który opracowuje wspólnie z opiekunem usamodzielnienia na co najmniej 1 miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności. W 2017 r. wyznaczono 12 opiekunów usamodzielnienia oraz sporządzono 14 planów usamodzielnienia z wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej, którzy kończyli 18. rok życia.

- 10) Współpraca z sądami i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny:

- przekazywanie informacji (w zależności od wieku dziecka co najmniej raz na 3 lub 6 miesięcy) o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka, sporządzanie opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej – w 2017 r. przesłano ok.

360 informacji wraz z opiniami o zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej; zawiadamianie sądu w przypadku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej – w 2017 r. wysłano 2 zawiadomienia; wnioskowanie do sądu o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń celem uregulowania sytuacji prawnej dziecka po 18 miesiącach pobytu w pieczy zastępczej – w 2017 r. złożono 10 wniosków (dotyczących 16 dzieci); informowanie sądu o rodzinach zastępczych, w których można umieścić dziecko – w 2017 r. dokonano 10 wskazań; monitorowanie spraw dotyczących adopcji; przekazywanie do sądu danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz o pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, bieżący kontakt z zespołem kuratorskiej służby sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich;

- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej obejmuje: opracowywanie we współpracy z asystentem rodziny planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, współpracę dotyczącą ustalenia kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, podjęcie działań mających na celu przysposobienie dziecka, udział asystenta rodziny lub pracownika socjalnego w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej;
- współpraca z placówkami oświatowymi, w szczególności ze szkołami, do których uczęszczają dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje m.in. udział pedagoga i psychologa szkolnego w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kontakt ze szkołą w sytuacjach niepowodzeń szkolnych bądź trudności wychowawczych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej;
- współpraca z placówkami służby zdrowia, zwłaszcza w zakresie gromadzenia niezbędnej dokumentacji medycznej dotyczącej dziecka, poradniami specjalistycznymi, ośrodkami MONAR w przypadku zagrożenia uzależnieniami wychowanków rodzin zastępczych oraz współpraca z policją w przypadku demoralizacji i konfliktu z prawem wychowanków oraz ewentualnej przemocy w rodzinie.

11) Szkolenia rodzin zastępczych oraz wychowanków rodzin zastępczych.

W 2017 r. odbyły się dwa szkolenia:

- w dniu 31.03.2017 r. pn. „Szkolenie dla rodzin zastępczych: Potrzeby rozwojowe dzieci w wieku od 11 do 18 lat” (udział wzięło 57 osób);

- w dniu 10.11.2017 r. pn. „Rola rodzica zastępczego w procesie usamodzielniania wychowanka” (udział wzięły 73 osoby).

VII. ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ

1. Świadczenia dla rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota 660 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej oraz 1000 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Ponadto w przypadku umieszczenia w rodzinie zastępczej dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów jego utrzymania.

Zgodnie z ustawą świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka udzielane są decyzjami administracyjnymi po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. W 2017 r. wydanych zostało 125 decyzji administracyjnych w sprawie udzielenia pomocy pieniężnej rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, bądź w sprawie zmiany wysokości świadczenia lub też wygaszających decyzje przyznające pomoc. Ponadto wydano 32 decyzje przyznające dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych niezawodowych, zawodowych i w rodzinnym domu dziecka.

W 2017 r. rodzinom zastępczym udzielono świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci na łączną kwotę 2 231 728,00 zł, w tym:

- rodzinom spokrewnionym 1587 świadczeń wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 1 012 465,70 zł;
- rodzinom zastępczym niezawodowym 504 świadczenia wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 471 813,46 zł;
- rodzinom zastępczym zawodowym 646 świadczeń wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 572 517,75 zł;
- prowadzącym rodzinny dom dziecka 127 świadczeń na łączną kwotę 110 600,00 zł;
- środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka, tj. 4 świadczenia w łącznej kwocie 9494,85 zł oraz świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem domu w rodzinnym domu dziecka w łącznej kwocie 10 000,00 zł;

- rodzinom zastępczym zawodowym przyznano 22 świadczenia, tj. środki finansowe na utrzymanie domów jednorodzinnych w łącznej kwocie 37 812,45 zł.

Rodzinom zastępczym udzielono 3 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w łącznej kwocie 900,00 zł oraz wypłacono 32 świadczenia – dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w łącznej kwocie 6 123,79 zł.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł miesięcznie, natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2600 zł miesięcznie. W 2017 r. wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka wypłacane były na poziomie 2000 - 3180 zł miesięcznie. Łącznie koszt wynagrodzeń rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka w 2017 r. wyniósł 450 607,87 zł. Ponadto w 2017 r. w rodzinie zastępczej zawodowej oraz rodzinnym domu dziecka były osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarczych. Miesięczne wynagrodzenie osoby wynosiło 728,00 zł a łączny koszt zatrudnienia dwóch osób to kwota 16 247,09 zł.

Powiat Puławski otrzymał dotację w ramach programu Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 31 572,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzenia 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w PCPR w Puławach.

1.1. Program „Rodzina 500+” – dodatek wychowawczy

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach od stycznia 2017 r. dalej realizowało Program „Rodzina 500+” zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.); w ramach programu rodzinnym formom pieczy zastępczej w 2017 r. wypłacano pomoc finansową – dodatek wychowawczy. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z budżetu państwa.

Dodatek wychowawczy przyznaje się bez względu na kryterium dochodowe w wysokości świadczenia wychowawczego, tj. 500 zł miesięcznie na każde dziecko do 18. roku życia przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnym domu dziecka.

W 2017 r. do tut. Centrum wpłynęło łącznie 18 wniosków o przyznanie tego typu świadczenia, a liczba wydanych decyzji administracyjnych wyniosła 197. Kwota przeznaczona na wypłatę dodatków wychowawczych dla dzieci umieszczonych:

- w spokrewnionych rodzinach zastępczych wynosiła 529 409,73 zł;

- w rodzinnym domu dziecka wynosiła 54 000,00 zł;
- w rodzinach zastępczych zawodowych wynosiła 241 193,37 zł;
- w rodzinach zastępczych niezawodowych wynosiła 131 663,84 zł.

Łączna kwota przekazana za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. dla rodzinnych form pieczy zastępczej wynosiła 956 266,94 zł. Wysokość dotacji otrzymanej w 2017 r. na obsługę programu wyniosła 9562,66 zł, w tym na dodatek specjalny dla dwóch pracowników zajmujących się postępowaniami w tym przedmiocie 4316,00 zł.

1.2. Kontrole w rodzinach zastępczych

Na podstawie uchwały nr 8/2014 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie udzielenia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach upoważnienia do sprawowania w imieniu Zarządu Powiatu Puławskiego kontroli nad rodzinami zastępczymi oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka, pracownicy tuż. Centrum przeprowadzili w 2017 r. 20 planowanych kontroli w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w tym:

- w 6 rodzinach zastępczych niezawodowych;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej i pełniącej jednocześnie funkcję pogotowia rodzinnego;
- w 11 rodzinach zastępczych spokrewnionych;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej;
- w 1 rodzinnym domu dziecka.

Na podstawie wszystkich wniosków pokontrolnych stwierdzono, że wszystkie kontrolowane rodziny zastępcze wywiązują się z zadań przewidzianych dla rodzin zastępczych określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Porozumienia

Zgodnie z art. 191 ust. 1 i ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na podstawie zawartych porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

W 2017 r. na terenie innych powiatów w rodzinnych formach pieczy zastępczej umieszczonych było 21 małoletnich pochodzących z terenu powiatu puławskiego, a łączna kwota wydatków na opiekę i wychowanie ww. małoletnich poniesiona w 2017 r. przez Powiat Puławski wyniosła 219 863,35 zł.

Natomiast w ww. okresie na terenie naszego powiatu w rodzinach zastępczych przebywało 32 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej były inne powiaty. Z tego tytułu na podstawie zawartych porozumień Powiat Puławski otrzymał łącznie tytułem zwrotu poniesionych wydatków kwotę 344 650,05 zł.

W 2017 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów przebywało 7 dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego i z tego tytułu Powiat Puławski poniósł wydatki w łącznej wysokości 273 292,63 zł. Z kolei w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im. M. Konopnickiej w Puławach przebywało w ww. okresie 2 dzieci z terenu innych powiatów; powiaty te z tego tytułu dokonały wpłat na rzecz Powiatu Puławskiego w łącznej wysokości 99 292,00 zł.

3. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Na podstawie art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka – umieszczonego po wejściu w życie ww. ustawy w rodzinie zastępczej – oraz średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu w pieczy zastępczej.

W 2017 r. obciążono 10 gmin notami księgowymi za pobyt w ciągu roku 119 dzieci w pieczy zastępczej, tj. zarówno w rodzinach zastępczych, w rodzinnym domu dziecka, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na łączną kwotę 806 670,57 zł, tj.

- Gmina Janowiec – 25 123,16 zł (6 dzieci),
- Gmina Żyrzyn – 38 228,98 zł (10 dzieci),
- Gmina Baranów – 12 260,08 zł (3 dzieci),
- Gmina Nałęczów – 155 232,51 zł (15 dzieci),
- Gmina Wąwolnica – 41 923,41zł (6 dzieci),
- Gmina Kazimierz Dolny – 37 157,87 zł (8 dzieci),
- Gmina Markuszów – 74 469,00 zł (3 dzieci),
- Gmina Końskowola – 11 915,22 zł (5 dzieci),
- Gmina Puławy – 18 412,45 zł (6 dzieci),
- Miasto Puławy – 391 947,89 zł (57 dzieci).

4. Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii byli objęci przez tut. PCPR pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie w wysokości od 1647 zł do 6600 zł w zależności od czasu pobytu wychowanka w rodzinie zastępczej i formy pieczy zastępczej, w której przebywali;
- pieniężną na kontynuowanie nauki w wysokości 494,10 zł lub 500,00 zł lub 516,60 zł miesięcznie (w zależności od formy pieczy zastępczej lub placówki, którą opuścili);
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- w uzyskaniu zatrudnienia;
- na zagospodarowanie, w wysokości od 1500 zł do 5166 zł z przeznaczeniem np. na wyposażenie mieszkania w niezbędne urządzenia domowe, meble, remont mieszkań.

Pełnoletni wychowankowie, którzy opuścili rodziny zastępcze, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną przed 01.01.2012 r. podlegają przepisom ustawy o pomocy społecznej. Natomiast do pełnoletnich wychowanków, którzy usamodzielnili się po 1.01.2012 r. zastosowanie mają przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Warunkiem otrzymania pomocy na usamodzielnienie jest zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, który opracowuje wspólnie z opiekunem usamodzielnienia.

Program usamodzielnienia określa sposób oraz formy współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem, uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej, uzyskania kwalifikacji zawodowych, pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, podjęcia zatrudnienia, a także w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem lub inna osoba wskazana przez wychowanka zaakceptowana przez kierownika centrum właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Opiekun

usamodzielnienia zaznajamia się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej, ocenia realizację programu, współpracuje z rodziną osoby usamodzielnianej i środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą, opiniuje wnioski o pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

Opracowywanie i realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia to nie tylko współpraca opiekuna z wychowankiem, ale także praca socjalna w środowisku, spotkania z rodzinami zastępczymi czy biologicznymi oraz pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół, ośrodków pomocy społecznej czy urzędów pracy, urzędów gmin lub miasta (w sprawie pracy i mieszkania komunalnego i socjalnego).

Przeprowadzenie procesu usamodzielnienia wymaga intensywnej pracy, która nie kończy się tylko na wyznaczaniu celów i zadań do realizacji, ale także wymaga dokonywania okresowej oceny, modyfikowania i dostosowywania indywidualnego planu usamodzielnienia do aktualnych potrzeb wychowanka oraz szans na samodzielne i godne życie.

W roku 2017 r. w PCPR w Puławach realizowano proces usamodzielnienia z 51 wychowankami z rodzin zastępczych i wychowankami z placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzącymi z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającymi się na terenie naszego powiatu, a pochodzącymi z terenu innych powiatów.

Ponadto ściśle współpracowaliśmy z 4 innymi powiatami w zakresie realizacji programów usamodzielnienia 4 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzących z tych powiatów, a zamieszkałych obecnie na terenie powiatu puławskiego.

Trzydziestu siedmiu wychowankom z rodzin zastępczych przyznano decyzją administracyjną i wypłacono 247 miesięcznych świadczeń na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie 120 546,19 zł, 6 świadczeń na zagospodarowanie w kwocie 8998,91 zł, 5 świadczeń pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w łącznej kwocie 31 317,00 zł. Ogółem tym osobom usamodzielnionym wypłacono 258 świadczeń na łączną kwotę 160 862,10 zł.

Trzynastu pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowego ośrodka socjoterapii pochodzącym z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającym się na naszym terenie przyznano decyzją administracyjną i wypłacono: 79 miesięcznych świadczeń na kontynuowanie nauki w kwocie 39 258,55 zł, 2 świadczenia na zagospodarowanie w formie rzeczowej w kwocie 4 198,91 zł, 1 świadczenie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w łącznej kwocie 6600,00 zł.

Ogółem wypłacono 82 świadczenia na kwotę 50 057,46 zł, w tym dla:

- 6 wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marii Konopnickiej w Puławach;
- 1 wychowanka Domu Dziecka w Przybysławicach;

- 1 wychowanka Domu Dziecka w Radoryżu Smolanym;
- 2 wychowanek Domu Dziecka w Lublinie;
- 1 wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Szczecinie;
- 1 wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Krakowie;
- 1 wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Solcu n/Wisłą.

5. Mieszkanie chronione

Na terenie powiatu puławskiego w 2017 r. funkcjonowały dwa mieszkania chronione. Mieszkanie chronione znajdujące się w budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marii Konopnickiej w Puławach przy al. Partyzantów przeznaczone jest dla 2 usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

Drugie mieszkanie chronione usytuowane jest przy ulicy Kaniowczyków w Puławach i jest przeznaczone dla 3 wychowanków. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej zapewniającą warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku i przygotowującą do prowadzenia samodzielnego życia.

W 2017 r. w mieszkaniu chronionym przy al. Partyzantów przebywał 1 były wychowanek rodziny zastępczej. W mieszkaniu chronionym przy ul. Kaniowczyków w Puławach przebywały 2 usamodzielnione wychowanki (w tym jedna z zawodowej rodziny zastępczej i jedna z placówki opiekuńczo-wychowawczej). Osoby usamodzielnione zajmujące to mieszkanie ponoszą odpłatność zgodnie z uchwałą nr XLII/339/2010 Rady Powiatu w Puławach z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającą uchwałę nr XL/401/2006 Rady Powiatu w Puławach w sprawie ustalenia organizacji mieszkań chronionych utworzonych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach (Dz. U. Woj. Lub. z 2006 r. nr 89 poz. 1587 ze zm.). Osoby usamodzielnione zajmujące mieszkania chronione ponoszą odpłatność zgodnie z powyższą uchwałą. Odpłatność ta w 2017 r. wynosiła od 0 zł do 141 zł miesięcznie.

Wysokość opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym ustalana jest decyzją administracyjną i uzależniona jest od sytuacji osobistej i dochodowej osoby usamodzielnianej. W 2017 r. został wyremontowany lokal w budynku Schroniska Młodzieżowego w Puławach, który zgodnie z uchwałą Zarządu Powiatu Puławskiego zostanie przeznaczony na potrzeby mieszkania chronionego dla 3 wychowanków pieczy zastępczej.

6. Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Rodzice dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych lub w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych zobowiązani są do ponoszenia opłat za pobyt dzieci do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Decyzją administracyjną odstępuje się od ustalenia opłaty, ustala bądź zwalnia rodziców biologicznych z ponoszenia opłat za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, biorąc pod uwagę zasady określone w uchwale nr XVII/152/2012 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umarzania w całości lub części, łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. U. Woj. Lub. z 2012r., poz. 2104).

W 2017 r. wydano 89 decyzji dotyczących odstąpienia od ustalenia odpłatności od rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Sytuacja rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych jest ustalana w oparciu o zebrane materiały dowodowe w drodze postępowania administracyjnego. W większości przypadków rodzice biologiczni dziecka są, oprócz niewydolności wychowawczej, w bardzo trudnej sytuacji materialnej i życiowej (bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, długotrwała choroba, trudne warunki mieszkaniowe, inne sytuacje kryzysowe w rodzinie) i objęci są pomocą, w tym finansową, przez właściwe ośrodki pomocy społecznej.

Zdarzają się również przypadki, gdy nieznane jest miejsce pobytu rodzica biologicznego (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu rodzica biologicznego), co znacznie utrudnia, a wręcz uniemożliwia pracę z rodziną i podjęcie kroków w kierunku uregulowania odpłatności.

7. Alimenty

Na podstawie art. 38 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych;
- kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić

świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok (ust. 2 ww. przepisu).

Cześć rodziców biologicznych płaci na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych dobrowolne alimenty, które zgodnie z wejściem nowelizacji ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej od dnia 19 września 2014 r. nie są odliczane od dochodu dziecka – w przypadku rodzin zastępczych, które mają przyznane świadczenia na podstawie tej ustawy. Z kolei świadczenia wypłacane rodzinom na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są pomniejszane o dochód dziecka, który to stanowiły m.in. otrzymywane alimenty.

Tut. Centrum w 2017 r. wystąpiło do Sądu Rejonowego w Puławach z 12 pozwami o alimenty na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Kwota zasądzonych wyrokiem sądu alimentów w roku 2017 wyniosła od 100,00 zł do 300,00 zł na dziecko miesięcznie.

8. Kierowanie i nadzór nad placówką opiekuńczo-wychowawczą

Na terenie powiatu puławskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza opieki całodobowej, tj. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Marii Konopnickiej w Puławach.

W 2017 r. placówka realizowała funkcję socjalizacyjną. Do placówki opiekuńczo-wychowawczej opieki całodobowej dziecko kieruje powiat właściwy ze względu na jego miejsce zamieszkania. Dziecko umieszczane jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wykonaniu postanowienia sądu.

W 2017 r. w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu puławskiego nie umieszczono żadnego dziecka, a jedno z naszego terenu zostało umieszczone poza naszym powiatem. W ubiegłym roku w placówce socjalizacyjnej przebywało łącznie 30 dzieci. Miesięczny koszt pobytu w 2017 r. jednego wychowanka w ww. placówce zarządzeniem Starosty Puławskiego ustalony został na kwotę 4 122,00 zł.

W przypadku umieszczenia dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed skierowaniem do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej ponosi wydatki na jego utrzymanie w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w tej placówce. Wysokość wydatków oraz inne kwestie związane z umieszczeniem dzieci uregulowane są w zawartych pomiędzy powiatami porozumieniach.

Zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego z dnia 20 marca 2013 r., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach sprawowało funkcję związaną z oceną prawidłowości realizacji przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą im. Marii Konopnickiej w Puławach pieczy zastępczej. W 2017 r. nadzór nad placówką sprawowany był poprzez analizę jednorazowych oraz okresowych sprawozdań. Ponadto pracownicy zespołu do spraw pieczy zastępczej tut. Centrum brali udział

w posiedzeniach zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w tej formie pieczy zastępczej. W dniach 30 - 31 października 2017 r. została przeprowadzona przez PCPR w Puławach kontrola w PO-W w Puławach im. Marii Konopnickiej.

9. Kierowanie oraz nadzór nad Środowiskowym Domem Samopomocy w Górze Puławskiej

Od 2014 r. w Górze Puławskiej funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy (od 1 grudnia 2017 r. – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy), powiatowy ośrodek wsparcia dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi, w którym realizowane są zadania z zakresu rehabilitacji społecznej. Liczba miejsc statutowych w placówce wynosi 35, liczba uczestników wg stanu na 31.12.2017 r. wynosiła 37.

Na podstawie upoważnienia udzielonego przez Starostę Puławskiego z dnia 21.11.2014 r., dyrektor PCPR w Puławach uprawniony jest do wydawania decyzji w sprawie skierowania do ww. ośrodka wsparcia, ustalania odpłatności za korzystanie z usług oraz zwalniania z tej odpłatności osób do niej zobowiązanych.

W 2017 r. do PCPR w Puławach wpłynęło 50 wniosków (o skierowanie, o zmianę odpłatności, o uchylenie decyzji kierującej) wraz z kompletem dokumentów, przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu puławskiego, w tym z:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach – 30 wniosków,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach – 11 wniosków
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu – 8 wniosków,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie – 1 wniosek.

W związku z powyższym tutejsze Centrum w 2017 r. prowadziło 50 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania mieszkańcom ww. gmin tej formy pomocy oraz zmiany wysokości i formy opłaty, jak również uchylenia decyzji kierującej. Wydano 34 decyzje administracyjne o skierowaniu, w tym przedłużeniu pobytu uczestników w ośrodku, 15 decyzji dotyczących zmian odpłatności za usługi, 1 decyzję uchylającą decyzję o skierowaniu.

Wysokość odpłatności za usługi świadczone w ośrodku wsparcia ustalana jest decyzją administracyjną i uzależniona jest od sytuacji osobistej, dochodowej osoby kierowanej oraz odpowiedniego kryterium dochodowego, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W 2017 r. wysokość odpłatności za korzystanie z usług wynosiła od 78,11 zł do 144,05 zł. Łącznie wysokość wniesionych opłat wyniosła w 2017 r. 8249,20 zł.

Na podstawie zarządzenia nr 88/2015 Starosty Puławskiego z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielenia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach funkcji związanych z nadzorem nad działalnością Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze

Puławskiej, pracownicy Centrum przeprowadzili w okresie od 25 stycznia do 7 lutego 2017 r. kontrolę doraźną w zakresie zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania placówki w świetle obowiązujących przepisów, statutu i regulaminu organizacyjnego, w tym w zakresie prawidłowości naboru pracowników i struktury zatrudnienia w II połowie 2016 r. do dnia kontroli. W związku z powyższym kontrola okresowa planowana na 2017 r. została przełożona na I kwartał 2018 r. Ponadto nadzór nad jednostką prowadzony był poprzez analizę jednorazowych oraz okresowych sprawozdań.

VIII. SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach 8 czerwca 2017 roku zorganizowało szkolenie dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego nt. „Kodeks postępowania administracyjnego (z uwzględnieniem zmian przepisów w związku z nowelizacją obowiązującą od 1 czerwca 2017 r.)”. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy ośrodków pomocy społecznej, PCPR w Puławach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze Puławskiej oraz przedstawiciele Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego przy Puławskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

Szkolenie przeprowadzone było metodą wykładową. Uczestnicy dzięki szkoleniu m.in. zwiększyli wiedzę z zakresu kodeksu postępowania administracyjnego biorąc pod uwagę nowelizację obowiązującą od 1 czerwca 2017 r.

W dniu 19 października 2017 r. zorganizowano konferencję nt. „Rozwiązać konflikt – zatrzymać przemoc?”, w której wzięli udział m.in. pracownicy ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego.

Ponadto tut. Centrum udzielało pracownikom ośrodków pomocy społecznej indywidualnych konsultacji dotyczących stosowania kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dodatkowo pracownicy Poradni Rodzinnej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej również udzielali konsultacji w sprawach klientów objętych pomocą ośrodków pomocy społecznej.

IX. ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZE ŚRODKÓW PFRON

Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadające według algorytmu na 2017 rok dla Powiatu Puławskiego Zarząd Funduszu określił w wysokości 2 509 415 zł.

W oparciu o tę informację Rada Powiatu Puławskiego Uchwałą Nr XXVIII/225/2017 z dnia 29 marca 2017 r. określiła rodzaje zadań i wysokość środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wyznaczone powiatom ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zostały określone ww. uchwałą następująco:

- dla Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 80 000 zł;
- dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 2 432 934 zł, w tym na realizację bieżących zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w wysokości 993 294 zł oraz na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej 1 439 640 zł.

Ostatecznie, w związku z przesunięciami środków finansowych pomiędzy zadaniami, środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zostały określone następująco:

- dla Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 75 011 zł;
- dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 2 434 404 zł, w tym na realizację bieżących zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w wysokości 994 764 zł oraz na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej 1 439 640 zł.

Wydatkowanie środków przez PCPR na poszczególne zadania przedstawia niniejsze sprawozdanie.

1. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- wzmacnianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wzmacnianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej dofinansowywanej ze środków PFRON należą:

- turnusy rehabilitacyjne,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- warsztaty terapii zajęciowej.

1.1. Wykorzystanie środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie puławskim w 2017 r.

Lp.	Rodzaj zadania	Otrzymane środki PFRON na zadania w roku 2017 w zł	Wykorzystane środki PFRON za 2017 r. w zł	Liczba złożonych wniosków
				Liczba zrealizowanych wniosków
	Środki finansowe PFRON ogółem na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej określone art. 35a ustawy o rehabilitacji (...) w zł, w tym:	2 509 415	2 506 758	
I	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów warsztatów terapii zajęciowej	1 439 640	1 437 186	3 warsztaty – 90 uczestników
II	Środki na zadania bieżące z zakresu rehabilitacji społecznej, w tym:	994 764	994 562	2338
				1583
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, w tym:	97 537	97 537	286
	a) dla dzieci do 16. r. ż. i młodzieży do 24. r. ż. uczącej się i nie pracującej	47 160	47 160	59
				61
				24
	b) dla dorosłych osób niepełnosprawnych	50 377	50 377	225
				35
2.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	139 041	139 041	55
				21
3.	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	31 745	31 744	36
				18
4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	669 071	669 063	1905
				1439
5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt	31 069	31 069	35

	rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych			31
6.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	26 301	26 108	21
				15
III	Środki finansowe dla powiatu ogółem w zł, w tym: - na zadania PCPR - na zadania PUP	2 509 415 2 434 404 75 011	2 506 758 2 431 748 75 010	zrealizowane 99,89%

1.1.1 Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną aktywną formę rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Tryb rozpatrywania wniosków i przyznawania wysokości dofinansowań do turnusów określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230 poz. 1694).

Zgodnie z ww. przepisami dofinansowanie w zależności od stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy wynosi:

- 1) dla uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 30% w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłaszanego kwartalnie przez Prezesa GUS na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dn. 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.);
- 2) dla uczestnika z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 27% przeciętnego wynagrodzenia;
- 3) dla uczestnika z lekkim stopniem niepełnosprawności – 25% przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) dla dziecka niepełnosprawnego oraz uczącej się i niepracującej młodzieży do 24. r. ż. – 30% przeciętnego wynagrodzenia;
- 5) dla niezbędnego opiekuna – 20% przeciętnego wynagrodzenia;
- 6) dla uczestnika zatrudnionego w zakładzie pracy chronionej – 20% przeciętnego wynagrodzenia.

W przypadku dużej liczby wniosków, przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu środków PFRON, można obniżyć wysokość dofinansowania, nie więcej jednak niż o 20% kwot o których mowa wyżej.

Przy rozpatrywaniu wniosku brany jest pod uwagę średni miesięczny dochód (netto) na osobę obliczony za ostatni kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku w porównaniu do obowiązującego kryterium dochodowego w wysokości:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przypadającego na 1 osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przypadającego na osobę samotną.

Osoby niepełnosprawne kierowane są do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym na wniosek lekarza. Ze środków PFRON można również dofinansować pobyt opiekuna, gdy jego obecność na turnusie wynika z wyraźnego i uzasadnionego zalecenia lekarskiego.

Turnus trwa minimum 14 dni i może się odbyć tylko w ośrodku posiadającym ważny wpis do rejestru ośrodków i rejestru organizatorów. Rejestry są prowadzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W 2017 r. do PCPR w ww. zakresie wpłynęło 286 wniosków, z czego 61 dotyczyło przyznania dofinansowania dla dzieci i młodzieży, a 225 dla osób dorosłych.

W 2017 r. wypłacono 97 537 zł dla 90 osób, w tym dla 59 osób niepełnosprawnych (24 dzieci i 35 dorosłych) oraz dla ich 31 opiekunów.

W latach 2012-2017 liczba osób ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przedstawia się następująco:

- w roku 2012- 401 osób (252 wnioskodawców i 149 opiekunów),
- w roku 2013- 323 osoby (205 wnioskodawców i 118 opiekunów),
- w roku 2014- 274 osoby (169 wnioskodawców i 105 opiekunów),
- w roku 2015- 180 osób (117 wnioskodawców i 63 opiekunów),
- w roku 2016- 202 osoby (134 wnioskodawców i 68 opiekunów),
- w roku 2017- 410 osób (286 wnioskodawców i 124 opiekunów).

1.1.2 Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Ta forma rehabilitacji społecznej cieszy się ciągle dużym zainteresowaniem wśród stowarzyszeń i jednostek organizacyjnych działających w Powiecie Puławskim. Niestety, ze względu na niewystarczające środki, realizacja tego zadania jest ograniczona.

Do PCPR wpłynęło 21 wniosków od 9 organizacji na dofinansowanie różnego rodzaju imprez integracyjnych, takich jak wycieczki krajoznawczo-turystyczne, wyjazdy do teatru, spotkania okolicznościowe (Dzień Seniora, Dzień Białej Laski) na łączną kwotę dofinansowania 60 275 zł. W związku z ograniczonymi środkami PFRON przeznaczono na te zadania ostatecznie kwotę 26 301 zł.

Do realizacji przyjęto i rozliczono 15 wniosków na kwotę 26 108 zł.

Wykonanie zadania w latach 2012-2017 przedstawia poniższa tabela:

Lata	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Wartość zrealizowanych umów w zł
2012	16	13	53 882
2013	26	11	15 911
2014	21	12	25 142
2015	18	12	15 137
2016	16	12	17 593
2017	21	15	26 108

1.1.3 Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

O dofinansowanie ze środków PFRON mogą ubiegać się:

- na likwidację barier architektonicznych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się,
- na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności pod warunkiem, że likwidacja barier umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi tym osobom wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano-instalacyjne, zmierzające do prawidłowego i funkcjonalnego rozwiązania pomieszczeń mieszkalnych, głównie pomieszczeń sanitarnych oraz komunikacji wewnątrz mieszkań, a także prace budowlane i montażowe zewnętrzne umożliwiające

samodzielne funkcjonowanie (dotyczy głównie osób na wózkach inwalidzkich i poruszających się z trudem przy pomocy kul, balkoników).

Likwidacja barier w komunikowaniu się dotyczy w szczególności osób z dysfunkcją narządu słuchu, mowy i wzroku. Polega na umożliwianiu tym osobom samodzielnego życia w społeczeństwie lub kontaktów z otoczeniem, np. poprzez zakup telefonów komórkowych, komputerów, komunikatorów, czytników.

Likwidacja barier technicznych dotyczy likwidacji przeszkód w wykonywaniu podstawowych codziennych czynności wynikających z rodzaju niepełnosprawności oraz braku zastosowania odpowiednich urządzeń i przedmiotów umożliwiających zwiększenie samodzielności i niezależności życiowej osoby niepełnosprawnej.

W budżecie w 2017 roku na likwidację barier funkcjonalnych przeznaczono kwotę 170 786 zł. Wnioskodawcy w tym zakresie złożyli ogółem 91 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 77 wniosków (w tym na realizację zasadnych 37 wniosków zabrakło środków finansowych), 9 wniosków oceniono negatywnie (głównym powodem był brak zgodności wnioskowanego przedmiotu z obowiązującymi procedurami), z realizacji 5 wniosków wnioskodawcy zrezygnowali.

W miejscu zamieszkania osób, które ubiegały się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zostały przeprowadzone wizje lokalne w celu weryfikacji zasadności wnioskowanego zakresu i kosztu robót budowlanych.

Zrealizowane wnioski dotyczyły głównie:

- bariery architektoniczne: adaptacji istniejących łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez poszerzenie otworów drzwiowych, wykonanie stanowiska prysznicowego w miejsce wanny, montażu uchwytów łazienkowych, montażu siedziska prysznicowego, wymiany posadzki na antypoślizgową, wyrównania dojścia do mieszkania poprzez ułożenie chodnika z kostki brukowej;
- bariery w komunikowaniu się: dofinansowania do zakupu komputerów dla dzieci i młodzieży uczącej się (m.in. z niedowładem kończyn górnych, w tym z nauczaniem indywidualnym, głuchych lub biorących udział w terapii logopedycznej) oraz osób dorosłych (m.in. z niedowładem kończyn górnych, z dysfunkcją aparatu mowy, poruszających się na wózkach inwalidzkich) zrealizowano w sumie 3 wnioski; inne zrealizowane wnioski dotyczyły dofinansowania do komunikatora (1 wniosek), czujnika płaczu dziecka (1 wniosek), tabletu (1 wniosek);
- bariery techniczne: dofinansowanie do zakupu foteli/krzesła sanitarnych (2 wnioski), pralki automatycznej (3 wnioski), podnośnika transportowo-kąpielowego (3 wnioski), kuchenki gazowo-elektrycznej (1 wniosek), schodolazów (2 wnioski), szyn najazdowych dla wózka inwalidzkiego (1 wniosek).

Realizacja wniosków na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych złożonych w roku 2017 r. (dane w zł):

Treść	Wnioski złożone do realizacji		Zawarte umowy z wnioskodawcami		Zrealizowane umowy	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
Wnioski ogółem	91	939 257	39	172 120	39	170 785
Bariery architektoniczne	55	805 626	21	139 959	21	139 041
Bariery w komunikowaniu się	20	64 848	6	8 632	6	8 289
Bariery techniczne	16	68 783	12	23 529	12	23 455

1.1.4 Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Realizacja zadania w latach 2014-2017

Treść	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2014 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2015 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2016 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2017 r.
Liczba wniosków ogółem, w tym:	1523 – 558 519	1849 - 656 829	1610 – 642 174	1439 – 669 063
- osoby dorosłe	1407 – 450 248	1735 - 560 229	1495 – 542 187	1315 – 490 514
- dzieci młodzież	116 – 108 271	114 - 96 600	115 – 99 987	124 – 178 549

PCPR w Puławach udzielało dofinansowań osobom niepełnosprawnym na podstawie wniosku złożonego wraz z fakturą VAT za zakupiony przedmiot ortopedyczny z wyszczególnionym limitem i odpłatnością Narodowego Funduszu Zdrowia oraz udziałem własnym wnioskodawcy.

Na podstawie obowiązujących przepisów ze środków PFRON zakup można maksymalnie dofinansować do 150% sumy limitu Narodowego Funduszu Zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów. W związku z dużą liczbą wniosków i ograniczonymi środkami są stosowane dużo niższe dofinansowania.

W 2017 roku wpłynęło 1905 wniosków, z czego zrealizowano 1439, tj. ok. 76% na kwotę 669 063 zł.

Kwota zabezpieczonych w budżecie środków na to zadanie wyniosła 669 071 zł, co stanowi ok. 67% ogólnej kwoty środków PFRON przeznaczonych na bieżące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, mimo to środki były niewystarczające.

Złożone wnioski dotyczyły m. in. aparatów słuchowych dla dzieci (19 szt.) i osób dorosłych (296 szt.), indywidualnych przedmiotów pionizujących (7 szt.), wózków inwalidzkich (39 szt.),

aparatów do leczenia bezdechu (8 szt.), protez kończyn dolnych i kończyn górnych (18 szt.), ortez (26 szt.), gorsetów ortopedycznych (7 szt.), zestawów infuzyjnych do pomp insulinowych (17 szt.), protez piersi (3 szt.), urządzeń multifunkcyjnych (3 szt.), butów ortopedycznych, balkoników, materaców i poduszek przeciwoleżynowych oraz środków higienicznych, jak cewniki i pieluchomajtki.

1.1.5 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający na celu osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie mogą się ubiegać:

- 1) indywidualne osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- 2) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, deklarują środki własne w wysokości co najmniej 20% wartości zadania i nie posiadają wymagalnych zobowiązań wobec PFRON.

Realizacja wniosków złożonych przez indywidualne osoby niepełnosprawne w latach 2012-2017 na sprzęt rehabilitacyjny (dane w zł):

Lp.	Rok	Liczba i wartość złożonych wniosków		Liczba i wartość zawartych umów		Liczba i wartość zrealizowanych umów	
1.	2012	31	58 619	26	38 359	26 w tym dla dzieci: 5	36 897 10 162
2.	2013	35	46 161	29	29 307	28 w tym dzieci: 4	28 658 2 852
3.	2014	32	58 330	28	29 999	27 w tym dzieci: 3	29 621 3 319
4.	2015	51	102 087	46	47 519	44 w tym dzieci: 7	43 942 6 389
5.	2016	50	92 343	42	45 804	36 w tym dzieci: 4	39 113 3 319
6.	2017	35	35 850	32	31 729	31 w tym dzieci: 3	31 069 3 420

Przyznane dofinansowania dotyczyły głównie: łóżek rehabilitacyjnych (20 wniosków), stacjonarnych rowerów rehabilitacyjnych (6 wniosków), trójkołowych rowerów rehabilitacyjnych (6 wniosków), orbitreka (1 wniosek), trampoliny (1 wniosek).

Podsumowanie

W roku 2017 do PCPR w Puławach wpłynęło 2338 wniosków na dofinansowanie zadań realizowanych z zakresu rehabilitacji społecznej, z czego zrealizowano 1583, tj. 68% złożonych wniosków, stosując znacznie zmniejszone dofinansowania na realizowane zadania, tj.:

- udzielanie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w obniżonej o ok. 19% wysokości dla dzieci do lat 16 oraz dla młodzieży niepełnosprawnej uczącej się i niepracującej do 24. roku życia, niekorzystających z dofinansowań w roku poprzednim oraz dla osób dorosłych, w pierwszej kolejności posiadających znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- obniżanie od 15% do 35% przyznawanego dofinansowania do realizacji wniosków w sprawie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się - po uprzedniej szczegółowej weryfikacji wniosków pod względem zakresu i kosztu zadania oraz w zależności od wysokości dochodu i indywidualnej sytuacji życiowej wnioskodawców,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, w tym m.in. do aparatów słuchowych dla osób dorosłych zostało ograniczone do kwoty 600 zł i 500 zł, w zależności od wysokości dochodu wnioskodawcy (maksymalne możliwe dofinansowanie wynosi 1500 zł), do wózków inwalidzkich do 120% limitu, do wszystkich rodzajów protez do 120% przyznanego limitu NFZ, do pieluchomajtek do 70% przyznanego limitu NFZ.

1.2. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości.

Warsztaty mogą być organizowane i prowadzone przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

W powiecie puławskim działają 3 warsztaty terapii zajęciowej, które prowadzą rehabilitację społeczną i zawodową dla 90 uczestników, w tym:

- dla 30 uczestników w Nałęczowie, ul. Spółdzielcza 17; warsztat prowadzi

Nałęczowskie Stowarzyszenie Charytatywne,

- dla 30 uczestników w Puławach, ul. 6-go Sierpnia 20; warsztat prowadzi Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- dla 30 uczestników w Puławach, ul. Wróblewskiego 21; warsztat prowadzi Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Warsztat w Puławach przy ul. Wróblewskiego prowadzi rehabilitację dla osób z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym, pozostałe warsztaty – dla osób z upośledzeniem umysłowym. Wszyscy uczestnicy posiadają ważne orzeczenia o niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Profile poszczególnych pracowni są adekwatne do rodzaju niepełnosprawności uczestników. Podopiecznymi warsztatów opiekuje się wykwalifikowana kadra, tj. terapeuci z wykształceniem wyższym (pedagogika specjalna, terapeutyczna), psychologzy, pielęgniarki i rehabilitanci. Pozostałą kadrę warsztatów stanowią księgowe (po ½ etatu), kierowca i sprzątaczkę. Ogółem 3 placówki zatrudniają 36 osób na 30½ etatu.

Koszty działalności warsztatów są współfinansowane ze środków PFRON i ze środków Powiatu. W 2017 roku koszty działalności tych placówek wyniosły ogółem 1 596 879 zł, z czego 90%, tj. 1 437 186 zł stanowią środki PFRON, a pozostałe 10%, tj. 159 693 zł środki Powiatu. Obowiązek współfinansowania bieżących kosztów działalności warsztatów został nałożony na powiaty z dniem 1.01.2007 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 z późn. zm.).

Koszty utrzymania i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej obejmują wydatki na: wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kadry warsztatu, ubezpieczenia uczestników i kadry, materiały do terapii zajęciowej, wyposażenie warsztatu w sprzęt, eksploatację samochodu, energię, koszty usług materialnych i niematerialnych, szkolenia kadry oraz środki wykorzystywane do treningu ekonomicznego uczestników.

Do obowiązków Centrum, oprócz finansowania bieżących kosztów działalności warsztatów, należy również sprawowanie nadzoru nad prawidłowością wydatków oraz analiza kwartalnych i rocznych sprawozdań wykorzystania środków oraz działalności rehabilitacyjnej. W tym zakresie w roku 2017 PCPR w Puławach przeprowadziło kontrolę we wszystkich warsztatach terapii zajęciowej.

1.3. Realizacja pilotażowego programu Aktywny Samorząd

Na podstawie umowy nr AS3/000019/03/D z dnia 28.03.2013 r. oraz aneksu nr 13 z dnia 2 maja 2017 r. zawartego pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Puławskim, PCPR po raz kolejny w 2017 r. realizowało pilotażowy program pn. Aktywny Samorząd.

Program był realizowany w oparciu o zasady dotyczące wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków zatwierdzonych przez Zarząd PFRON w Warszawie, na podstawie których PCPR opracowało własne szczegółowe zasady przyjmowania, realizacji i rozliczania wniosków w 2017 r.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu to:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program składa się z dwóch głównych części: z Modułu I i Modułu II.

➤ **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, osób niepełnosprawnych w następujących obszarach:

a) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu - dotyczy osób z I i II grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – dotyczy osób z I i II grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

b) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – dla osób z I grupą z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – dla osób z I grupą z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

c) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości) - osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,

d) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – osoby z I i II grupą, aktywne zawodowo, jeśli są opiekunem prawnym dziecka.

➤ **Moduł II** - skierowany jest do osób niepełnosprawnych, które:

a) kontynuują naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej, lub w kolegium, lub mają otwarty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi,

b) posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

W ramach modułu II Wnioskodawca w każdym semestrze może ubiegać się o dofinansowanie do 100% kosztów czesnego oraz dodatku na pokrycie kosztów nauki w maksymalnej wysokości 1 000 zł, który może być zwiększony, nie więcej niż o:

1) **700 zł** - w przypadkach, gdy wnioskodawca ponosi dodatkowe koszty z powodu barier w poruszaniu się lub z powodu barier w komunikowaniu się – z tytułu pomocy tłumacza migowego lub asystenta osoby niepełnosprawnej,

2) **500 zł** - w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania,

3) **300 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada aktualną (ważną) Kartę Dużej Rodziny.

W roku 2017 decyzją Zarządu PFRON nie przyjęto do realizacji w Module I Obszaru C1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Wnioski były przyjmowane w następujących terminach:

- Moduł I – od 05.06.2017 r. do 30.08.2017 r. włącznie.
- Moduł II – pierwszy cykl - od 1.03.2017 r. do 30.03.2017 r., drugi cykl w sposób ciągły do 10.10.2017 r. włącznie.

Ogółem do PCPR wpłynęło 139 wniosków, w tym na:

- moduł I – 49 wniosków,
- moduł II – 90 wniosków.

Środki PFRON przekazane na realizację programu wyniosły 403 717,33 zł, w tym:

- na Moduł I – 200 500 zł,
- na Moduł II – 178 577,30 zł.

Realizacja wniosków w poszczególnych modułach i obszarach przedstawia się następująco:

Nazwa obszaru	Liczba i wartość wniosków po weryfikacji w zł		Liczba i wartość podpisanych umów		Liczba i kwota wypłaconego dofinansowania w zł (UMOWY W TRAKCIE REALIZACJI)	
Moduł I						
A1	7	35 964	7	34 816	1	4 844
A2	4	4 795	4	3 405	4	3 405
B1	15	103 375	14	92 056	10	70 956
B2	0	0	0	0	0	0
C2	17	33 668	17	32 868	12	23 688
C3	3	31 210	2	18 090	0	0
C4	0	0	0	0	0	0
D	3	5 509	3	4 926	3	4 374
Razem Moduł I	49	214 521	47	186 161	30	107 267
Moduł II						
Moduł II	90	248 279	86	190 202	36	134 507

W ramach promocji programu Centrum opracowało ulotkę informacyjną nt. poszczególnych obszarów wsparcia wraz ze wskazaniem adresatów, do których program jest skierowany. W 4 różnych wydawnictwach w lokalnej prasie ukazała się informacja nt. realizacji programu Aktywny Samorząd Moduł I i II wraz z obowiązującymi terminami składania wniosków. Ponadto informacje o programie ukazały się w kwartalniku Powiatu Puławskiego „Tu jest moje miejsce” oraz lokalnych portalach informacyjnych i społecznościowych.

Natomiast pełny, szczegółowy materiał odnośnie do realizowanego programu wraz z obowiązującymi wnioskami i procedurami został umieszczony na stronie internetowej PCPR oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki.

Należy podkreślić, że wszystkie obszary programu są istotnym wsparciem dla osób niepełnosprawnych, ale realizacja zadań w ramach programu jest bardzo biurokratyczna.

Bardzo obszerne wnioski wraz z koniecznymi załącznikami są dużą uciążliwością dla wnioskodawców. Następnie obszerne umowy i rozbudowane procedury rozliczenia umów wymagają zebrania od wnioskodawców wielu dokumentów (faktury, specyfikacja zakupu, potwierdzenia odbioru sprzętu, weksli i poręczenia wekslowego).

Zasady realizacji programu Aktywny Samorząd odznaczają się dużym stopniem trudności zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak i dla pracowników realizujących program. Są bardzo czasochłonne i pracochłonne. Ocena zebranych wniosków w Module I obejmuje etap oceny formalnej, etap oceny merytorycznej wg skali punktowej, ocenę zasadności co do rodzaju i kosztu wnioskowanego sprzętu oraz opracowanie umowy i szczegółowe jej rozliczenie.

Procedury programu wymagają również przeprowadzenia przez pracowników PCPR obowiązkowych kontroli w miejscu zamieszkania wnioskodawców, którzy zakupili sprzęt w ramach programu (minimum 10% wniosków w każdym zadaniu) oraz przeprowadzenia ewaluacji programu wśród beneficjentów na podstawie badania ankietowego.

X.WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ramach współpracy Centrum na bieżąco informuje organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne, ich rodziny i opiekunów o inicjatywach podejmowanych przez różnorodne podmioty na rzecz osób niepełnosprawnych. W kwietniu 2017 roku odbyło się spotkanie przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych z dyrekcją i pracownikami Centrum, z dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach oraz pracownikiem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, na którym przedstawiono informację nt. wydatkowania środków PFRON na zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych w roku 2016, informację o wysokości środków PFRON przypadających wg algorytmu w 2017 roku dla Powiatu Puławskiego.

Ponadto Centrum współpracuje stale z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przy udziale środków PFRON.

XI. DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Punkt jest prowadzony przez pracowników PCPR i udziela informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w szczególności o:

- prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- możliwościach wsparcia finansowego i rzeczowego wynikającego z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- instytucjach wsparcia działających w rejonie zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- organizacjach zrzeszających i działających na rzecz środowiska niepełnosprawnych.

W roku 2017 osobom potrzebującym zostało udzielonych 798 różnych porad i informacji, m.in. nt. programu Aktywny Samorząd, obowiązujących procedur i możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON.

XII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Zapewnienie usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym poprzez utworzenie mieszkania chronionego, które będzie spełniało standardy określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn.14.03.2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r., poz. 305).
2. Wzmocnienie realizacji działań w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie celem zapobiegania zjawisku przemocy domowej oraz ograniczenia jej skutków – pozyskiwanie na ten cel środków zewnętrznych.
3. Wsparcie oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – pozyskanie środków na ten cel w ramach nowej unijnej perspektywy finansowej 2014-2020.

XIII. ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej oraz jednego rodzinnego domu dziecka zgodnie z określonym w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2018-2020” limitem rodzin zastępczych zawodowych; w rodzinie tej umieszczonych zostałyby co najmniej 3 dzieci, a w rodzinnym domu dziecka – 8 dzieci.
Potrzeba utworzenia w 2018 r. ww. form rodzinnej pieczy zastępczej wynika z diagnozy przeprowadzonej na potrzeby „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020” i jest zgodna z limitem rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020 zawartym w powyższym programie, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/321/2018 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2018-2022”.